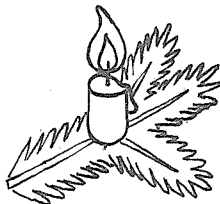

LISTY
GENEALOGICKÉ A HERALDICKE
SPOLEČNOSTI V PRAZE

ACTA
GENEALOGICA AC HERALDICA

Milí přátelé

Přejeme Vám do nadcházejícího roku všestrannou spokojenost a hojně badatelských úspěchů.

Sdělujeme Vám současně, že místnosti GHSP jsou v Praze 5 - Smíchov, Holečkova 7 /vchod dvorem/ a jsou přístupny členům každé pondělí od 17 do 19 hodin, kdy bude pro poradní činnost přítomen vždy některý člen výboru.

Plán genealogických pondělních schůzek členů
je pro 1. čtvrtletí 1974 následující:

- 13.ledna Diskusní večer na námět o číslování domů
27.ledna Dr.Viktor Palivec : Heraldická symbolika
10.února Dr.Karolina Adamová : Městské právo v majetkoprávních institucích v 16. a 17. století v Čechách
24.února Diskusní večer na náměty členů a jejich připomínky
10.března Ing.Jiří Adler : Sklárny v Posázaví od k. 17.stol. do první pol. 19.století
24.března Diskusní večer s volnou debatou
Na diskusní večery nechť si členové připraví své návrhy, přání, připomínky a problémy, které považují za potřebné k projednání.

Plán heraldických pondělních schůzek členů
je pro 1. čtvrtletí 1974 následující:

leden	únor	březen
6	3	3
20	17	17

O schůzkách v dalších měsících budete informováni v dalším sešitu GH-Listů.

O ZNAKU MĚSTA NETOLIC

Karel Liška

Při posledním pěkném zájezdu naší společnosti na Prachaticko navštívili jsme též starobylé město Netolice, abychom shlédli zajímavé sbírky městského musea. Vystoupili jsme z autobusu na rozlehlém náměstí a již tam jsme si mohli povšimnout dvou praporů, bílé a červené podélně pruhovaných (tři bílé a tři červené pruhy), jejichž význam jsem pochopil až při návštěvě musea. Tam na stěně jedné místnosti je zavěšeno staré dubové víko truhlice, ozdobené malbami dvou znaků: původním městským znakem se znamením Panny Marie s Ježíškem, sedící na lavičce v oblacích a mající pod nohama půlměsíc hroty vzhůru obrácený (toto znamení je odkazem na dávnou příslušnost města ke klášteru Zlatokorunskému a vyskytuje se již na pečeti z r. 1362); druhý znak je štít modrý a v něm šikmo položená žerď, s níž splývá nalevo prapor pětikrát stříbrno-červeně dělený. Dotazem u paní průvodkyně jsem zjistil, že se jedná o nynější městský znak netolický - tím se také vysvětlilo, že prapory na budově MěstNV jsou vlastně figurou z městského znaku (kvůli úplnosti: barvy na praporech byly v obráceném sledu obrátěn v museu). O původu tohoto znaku sdělila paní průvodkyně, že byl patrně převzat ze soudní (či rychtářské) pečete s letopočtem 1590, jejíž pečetidlo s několika dalšími, a s příslušnými otisky, je uloženo ve vitrině v téže místnosti musea. Kromě zmíněné soudní pečete nachází se tam ještě oválná pečeť, jež má v pečetním poli též štít s praporem a opis MĚSTSKÁ RADA V NETOLICÍCH a pochází pravděpodobně z polovice 19. století. Na soudní pečeti z r. 1590 skutečně pod postavou P. Marie je štítek a v něm šikmo položené znamení, připomínající praporek - otisk však byl dosti nejasný. Teprve doma po prohlídce netolických pečeti jsem zjistil, že znamení na štítku této pečete není prapor, nýbrž rychtářské právo (žíla - vyobrazení č. 1 -). V Archivu Národního musea v Praze je uchován velmi jasný a čistý otisk této pečete, který vylučuje záměnu rychtářského práva za prapor. Držadlo rychtářského práva je v dolní části značně rozšířené a s konce náস্যy splývají dvě žíly, jedna svislá a druhá poněkud zaoblená. Je-li tedy správný předpoklad, že nynější (vlastně staronový) znak vznikl na základě rychtářské pečete z r. 1590, bylo znakové znamení nesprávně vyloženo a při pořizování pečetidel v 19. století místo rychtářského práva byl do znaku pojat prapor, který se ještě jeví na dalších dvou pečetích z 19. stol. s německými opisy (vyobr. č. 2 a 3), kromě uvedeného již pečetidla s opisem Městská rada v Netolicích. Doba užívání těchto pečetidel s novým znakem se dá poměrně dobře vymezit: na listině s datem 14. 6. 1755 je otištěna malá pečeť ještě se znamením P. Marie (vyobr. č. 4) a na listině již město Netolice uděluje čestné občanství Fr. Lad. Riegrovi s datem 15. 4. 1861 je pečeť, která opět nese toto původní znamení (vyobr. č. 5). Tento znak byl pak městem užíván i nadále až do nejnovější doby. Dá se tedy předpokládat, že pečete se znamením praporu byly užívány jen v první polovině 19. stol., možná od vydání tolerančního patentu císařem Josefem II. v r. 1781, když snad obyvatelé v prvních dobách náboženské svobody chtěli vyjádřit své smýšlení a negativní postoj ke katolické církvi; teprve později se opět vrátili k původnímu znaku, který sdílel osudy s městem po dobu pěti století.

Tento příklad je jednou z četných zajímavostí soudních a rychtářských pečeti, které se téměř vždy nějak odlišovaly svým znamením od městských pečeti a byly někdy příčinou nedorozumění či nejistoty o správné podobě městského znaku. Některé takové případy uvedeme později.

PŘÍBUZENSTVÍ ELIŠKY KRÁSNOHORSKÉ S FRANTIŠKEM ŠKROUPEM

Vlastimil Holeysovský

Dne 23. října 1853 uzavřel MUDr. Josef Pech, městský lékař v Trhových Sviněch, syn Ondřeje Pecha, natěrače v Praze III., čp. 237, a Marie Svobodová z Března u Mladé Boleslavi, narozená dne 20. července 1826, manželský sňatek s Gabrielou, dcerou Jana Perlíka a Františky Škroupové, dcery Dominika Škroupa, učitele v Otčích, a Anny Langrové ze Sedlic. MUDr. Josef Pech byl unilaterální bratr tehdy se třetí Alžběty Pechové, pozdější spisovatelky Elišky Krásnohorské, která se bratrovým sňatkem stala sice vzdálenou, ale práce jenom příbuznou dvou slavných lidí: tenkrát ještě žijícího skladatele Františka Škroupa, a již několik let mrtvého básníka Josefa Jaroslava Langra, rodáka bohdaňského. Skladatel František Škroup byl vlastní strýc Gabrielu Perlíkové, neboť byl bratr její matky Františky. Josef Plavec ve svém skvělém díle o Škroupovi uvádí rok Františčinu narození mylně a domnívá se, že zemřela v mládí. Ve skutečnosti se tato skladatelova dcera narodila dne 7. dubna 1805 v Otčích a prodává se za Jana Perlíka dne 5. dubna 1832 v Golčově Jeníkově, kde díla u svého bratra Václava, hospodářského ředitele tamního trautmansdorfského panství. Jan Perlík se narodil dne 26. června 1795 v Buštěhradě na Rakovnicku jako syn Josefa Perlíka, tamního hospodáře a hospodského. Pokřtěn byl téhož dne ve farním kostele v Lidčích P. Františkem Tittelbachem. Věnoval se hospodářským studiím a brzy si získal značné ekonomické vědomosti, zběhlouť v kancelářských i obchodních pracích, takže se osvědčoval jako zkušený obchodník a hospodář. Od 6. října 1823 do konce ledna 1828 byl správcem vrchnostenského úřadu myslibořského hraběte Josefa Taafa ve Zbraňavicích a zároveň dozrál na stavbu stanic v Tábořském kraji. Pak působil na panství Otty z Herbersteina-Moltke v Golčově Jeníkově, jež roku 1830 koupila hraběnka Terezie Trautmansdorffová. Tam se oženil s Františkou Škroupovou. Od 6. července 1832 do konce srpna 1836 byl vrchním ředitelem a berním na panství jistebnického Jana Nádherného. Krajský úřad v Táboře — stejně jako dříve krajský úřad v Čáslavi — chválil jeho neúnavnou činnost, pořádkumilovnost ve všech politických pracovních odvětvích, přísnou poctivost a mravnost. V Jistebnici porodila Františka Perlíková tři děti: dne 6. února 1833 dceru Gabrielu, (pozdější švagrovou Elišky Krásnohorské), dne 8. června 1834 syna Benou, který záhy zemřel, a dne 7. června 1835 syna Bohdana [Theodora], který se později stal hostinským a jehož potomci dosud žijí. Od 10. listopadu 1836 do 27. června 1837 byl Jan Perlík provisorním správcem panství Dědic v kraji Boleslavském, poblíž Františčinu rodiště Osenic. Dědice tehdy náležely Janovi Filipovi svobodnému pánu z Wesenbergovi. Příslušný krajský úřad v Mladé Boleslavi vzdvihuje Perlíkovy právní i obchodní

znalosti a přísnou zálibu v pořádku, s kterou pokračoval v započaté stavbě venkovských cest. Od 1. července 1837 působil jako hospodářský ředitel na panství Chřtí na Rakovnicku, jež náleželo pražskému novoměstskému ústavu šlechtičen u svatých andělů. Zde mu dne 21. listopadu 1841 zemřela manželka Františka. Po roce se Jan Perlík oženil znovu. Jeho druhá manželka Valburga, dcera po Václavovi Divišovi, učitel kreslení na vzorné hlavní škole v Praze III., se narodila dne 25. května 1820. Také v Chřtí se Jan Perlík osvědčil jako velmi horlivý pracovník, a to nejen jako obratný a energický přednosta hospodářského úřadu, ale zejména jako organizátor staveb silnic a různých obecně užitečných, a humanitních zařízení, jež podporoval s láskou, a s obětavou ochotou. V Chřtí dne 16. srpna 1843 porodila Valburga Perlíková syna Rena, jenž byl pokřtěn jure delegationis P. Petrem Diviškem. Koncem listopadu 1844 Jan Perlík přesídlil z Chřtí do Prahy a dne 3. června 1845 ustanovil jej c. k. zemský soud v Praze odborným hospodářským znalcem. Majitelé panství měli i potom k němu největší důvěru a zvali ho na administrativní inspekce, poněvadž byl přesvědčen, že taková inspekce je pro něho hračkou a že při svém nadání pozná za hodinu víc než jiný za čtrnáct dní. Od 1. března 1847 do 13. září 1849 byl zaměřován na panství Blatná v Prácheňském kraji jako administrativní a hospodářský ředitel Roberta svobodného pána Hildprandta. Rovněž tam projevoval neúnavnou činnost a v burtínovém roce 1848 též opravdovou snahu, aby byla zachována veřejná bezpečnost, pokoj a pořádek. V hospodářství osvědčil velikou píli a znalosti a též svým solidním a morálním životem byl chvalným vzorem svým spoluředníkům i všem poddaným. V kampaních kontroloval blatenký cukrovar a lihovar. Pak se zase přestěhoval do Prahy, kde se mu dne 24. března 1850 narodil syn Vilém, který byl později účetním. Od 8. července 1857 do 31. března 1860 byl zaměstnán u c. k. privilegované první rakouské pojišťovací společnosti vídeňské, jejímž generálním agentem pro Čechy byl Jakub Baumberger. Zároveň vykonával funkci odborného hospodářského znalce ve věcech účetních u zemského soudu v Praze a v obvodu okresních soudů v Karlíně a na Smíchově. Potom byl ve službách Michala Dobřenského z Dobřenic, c. k. armádního majora v Praze, na Dobřenicích. Roku 1862 měl s ním spor o obytné ve výši 4000 zlatých konvenční mince čili 4200 zlatých rakouského čísla. Roku 1863 byly Michalu Dobřenskému všechny statky exekučně prodány. Jan Perlík zemřel 27. října 1867 v Praze III., v Letenské ulici čp. 31. Poněvadž děti z prvního manželství Bohdan a Gabriela byly již vybyty, jmenoval v poslední vůli svou universální dědičkou manželku Valburgu a synům Benovi a Vilémovi určil legitimní podíly.

POZNAŇSKÝ RUKOPIS J. JAFETA "O STUPNÍCH PŘÁTELSTVÍ KREVNIHO"

Jan Skutil

V Archiwum Państwomem miaŝta Poznania i Województwa Poznańskiego⁽¹⁾ v polské Poznani nachází se ve fondu Braci Czescy⁽²⁾ rukopis sign. 669 (dř. D 8) s latinským názvem De gradibus Matrimonii conscriptus Liber Bohemicus cum adjacentibus brevioribus uno polonico et duobus latine na obale a s českým titulem na fol. 3 "Zákona Božího a práv jeho o stupních přátelství krevního i příbuzného mezi manželi zapověděných, krátké a sprostné vyložení".

Již Josef Jungmann znal práci bratrského historika Jana Jafeta O stupních přátelství krevního i příbuzného; charakterizuje ji: {3} "okolo r. 1599 - 1600 psaná kniha, již sám spisovatel připomíná v předmluvě na Meč Goliášův. Dedikována jest otci, t. biskupu Jednoty bratru Jakubovi Narcisovi. Rukopis u p. Bočka. Arbor consanguinitatis lat. et boh. [1 list] Rkp. 16. stol. (u Bočka)." Tolik Josef Jungmann. Za čtvrt století po Jungmannovi zmiňuje se Josef Jireček⁽⁴⁾ rovněž o Jafetově práci "O stupních přátelství krevního i příbuzného od Boha k manželství zapověděných." Píše, že rukopis byl "druhdy u Bočka" (l.c. str. 302), a dodává citaci podle Jungmanna i zmínku o dedikaci bratru Jakubu Narcisovi Vrchpolskému (1548 - 1611). (5)

Jungmannův text však plně nepřesvědčuje o tom, že by Boček vlastnil rukopis O stupních přátelství, (kdyby jej vlastnil, byl by dnes tento rukopis ztracen). Jungmannův text spíše napovídá jen to, že se Jafet zmiňuje o tom, že je autorem práce O stupních přátelství, a to v rukopise práce Meč Goliášův. Tento rukopis skutečně Ant. Boček vlastnil a dnes se nachází tento rukopisný foliant formátu A5 ve sbírce rukopisů Státního archívu (bývalého Stavovského) v Brně pod č. 418. Jde o rukopis o 273 fol. s předmluvou a s prací O původu Jednoty (fol. 8v an.) s nadpisem "Hlas strážného 1600 Nebeského strážného hlas povázení zvláště v tento čas . . . .". Od fol. 267 - 273v následuje pak "Řeč Goliášů k bránění lidu Božího před nepřáteli jejich, to jest Vypsání zřízení, právě a stále successi osobné, nepřetržené i nerozptýlené šnuře, provázku neb líně o věcné poslušnosti, řádných a pravých biskupův v jednotě bratrské".

Jiný rukopis Jafetův ani v Bočkově sbírce rukopisů Státního archívu v Brně, ani ve sbírce bývalého Stavovského archívu v Brně se nenalézá. Domnívám se, že Jireček mylně interpretoval Jungmannův text; také nikdo jiný po Jirečkovi o Jafetově práci O stupních přátelství krevního i příbuzného se podrobněji nezmiňuje nikde; z ní není nic vydáno; všichni vycházeli jen z citace Jirečkovy, biografie o Jafetovi pak ze studie Jaroslava Golla (6). Lze tedy mít za to, že poznaňský rukopis je unikátně dochovaný opis Jafetova díla. Jde o rukopis osmerkového formátu o 103 popsáných a 7 volných listech, který pořídil v r. 1637 v Lesně Polském (dopsal v pondělí po druhé neděli adventní - t. j. 7. 12.) Jan Herman Brandýský v exilu ze staršího rukopisu bratrského historika Jana Jafeta z r. 1602, sepsaného v klášteře "našeho vám známého na den Nového léta" (fol. 3v).

Jde o dílo, týkající se právních příbuzenských svazků, sepsané z pozic bratrského kněze. Učedníkem se stal r. 1568 v Mladé Boleslavi, jáhнем r. 1572 a knězem r. 1576 ve Slavkově. R. 1589 spravoval bratrský sbor v Čestíně Kosteletě, kde vyučoval syny Adama Slavaty z Chlumu a z Košumberka. Dějepisectvím se začal zabývat na popud bratra Lanecia v Boleslavi rok po té, co se stal r. 1598 členem úzké rady, a v této činnosti pokračoval i v Horažďovicích, kde byl od r. 1599 správcem sboru až do své smrti v r. 1614. (7)

Práce J. Jafeta O stupních přátelství krevního se sestává z 15 kapitol, z nichž pro genealogii jsou nejzajímavější kapitoly 12. a 4., protože prvá z nich přináší přesnou českou příbuzenskou terminologii z počátku 17. stol., a druhá konkrétně uvádí příbuzenské stupně, což má z hlediska historického pohledu na rodopis značnou důležitost. Sled kapitol celé Jafetovy práce je následující:

I. kapitola jest o původu a příčině toho zákona božího (fol. 5), II. Co a jaký jest ten zákon boží (fol. 8), III. O vysvětlení těch práv božských, jichž jest 13 (fol. 12), IV. Které sou osoby krevní a v tom zákonu božím výslovně k manželství zapověděné (fol. 20), V. O osobách příbuzného přátelství k manželství zapověděných (fol. 25), VI. O otázkách při přátelství krevním (fol. 28), VII. O otázkách při přátelství příbuzném první pokolení (fol. 34), VIII. O druhém i třetím pokolení příbuznosti a o otázkách při tom (fol. 46), IX. O osobách svobodných a nezapověděných (fol. 55), X. O právních lidských duchovních i světských k božím přidaných (fol. 63), XI. O regulích právních k té věci přínázejících (fol. 73), XII. O jménech přátel krevních

příbuzných (fol. 76), XIII. O dispensaci lidské při těch zákoních (fol. 80), XIV. O zavírce knížky této (fol. 81), XV. O kratičké sumně všeho v figurách zavřené, naposledy kratičká jedna tabule všeho (fol. 92).

Jafetova práce se vyznačuje hlubokým morálním profilem ve všeobecně lidských i osobních názorech a je to významná památka jazyková, literární i stylistická, v neposlední řadě pak i genealogická a terminologická. Z jeho úvodní dedikace otci buďto vlastnímu nebo spíše duchovnímu, t. j. Jakubu-Narcisovi, se dozvídáme všeobecně o jeho pracovních metodě, o ohlasu jeho literárního úsilí v jeho současnosti i o jeho vzácném citovém vztahu k rodině a zejména k duchovnímu otci (fol. 2): "Pamatuji, že před lety některými, otče můj v Kristu Pánu milý, když ste u mne bývali a některých mých prací zvláště historických poznamenání na tabulích a stěnách přibitých vidali, že ste mne napomínali, abych ty takové věci z těch tabulí v knížky uvedl a s vámi se tak svou práci zdělil, tak aby to mohlo ku potřebě i na cestách při sobě chováno býti. Což sem já potom k napomenutí našemu (vzav sobě k tomu čas) i učinil, avšak nesoudil sem, aby ty věci pro svou špatnost a mnohou nedokonalost hodny byly vašeho čtení, nechtěl sem vás tím zaměstnati, v tíšně sem toho zanechal. V prodlených pak časích, když se nejednou příčiny doby, abych musel z potřeby prvé povinnosti mysleti a vyhledávati o zákonu a záповědích božských při manželstvích a stupních krevnosti i příbuznosti zapověděné, i musel sem, když sem mohl a věděl v knihách latinských o tom čísti (nebo českých [fol. 2v] žádých o tom sem se doptati nemohl.)"

Takto v úvodě mimo jiné zdůvodnil J. Jafet nejen svoji práci, nýbrž informuje vlastně nás i o tom, že jeho práce je v české řeči a literatuře původní, takže i mnohé termíny, které pro stupně příbuznosti určuje, jsou v podstatě jeho vlastní prací. Terminologie příbuzenstva se týká zmíněná 12. kapitola, kterou z fol. 76v - 80 přepisujeme v diakritickém pravopise:

O jméních přátel krevních příbuzných

Mám za to, že žádná řeč nemá všechněm přátelům naskrze jmen: Ale však jedna mimo druhou (fol. 77) může jich více míti. Jakož se to spatřuje v latinské řeči, více se jich nachází nežli v české. A protože já také tuto latinské položím. A pokudž mohu věděti, jak sou naproti tomu státi, Čechové jich užívali, i jak já tuto sám užívám, položím. A počna nejprve od kmenu vzhůru, pokud se nacházejí. A potom opět od kmene dolů níže po linii přímé. A zatím potom v lině poboční zhůry i dolů podobným způsobem, jakž strom ukazuje. A tak podobně tím způsobem učiním při stromu příbuzenství.

O jméních kmenu. Poněvadž na stromu i jmenování i počítání a hledání všecko se počíná od kmene, najprv tedy znáti sluší, že ten rozličná jména má rozličných. Někteří jej jmenují a říkají mu Protheus, jiní Petruscus, jiní lanus, jiní pařez, jiný původ, jiní kmen. Jakož i já k manželším díle, kak užívám tuto, kterýž se vždy tu pokládá, kdež toho potřeba jest, a odkudž ta věc, již se hledá počátek svůj býti.

O jméních přátelství krevního po lině přímé. Vzhůru od kmene po lině nejprve se pokládají nejbližší a ustupuje se k vyšším taktot.

PATER - otec vlastní, kterýž dítky splodil a původcem (fol. 77v) tělesného jich na svět zplolení jest.

MATER - matka vlastní, kteráž dítky porodila a na svět vyvedla.

AVUS - děd aneb dědeček, otec otce něčího vlastní.

AVIA - baba, matka vlastní matky něčí, již on jest on vnuk anebo vnuka, jako i děda.

PROAVIUS - pradéd, totiž vyšší a věkší děd aneb otcův děd.

PROAVIA - prababa, totiž materina bába, duplovaná bába.

ABAVUS - pradéd, prapradéd, totiž dědův děd, otcův pak pradéd.

ABAVIA - praprababa, totiž babčina baba, materina prabába.

ATAVUS - praprapradéd, (8) totiž již trojnásobní neb čtvernásobní děd.

ATAVIA - prapraprabába.

TRITAVUS - prapraprapradéd, totiž dědův děd, svrchovaný děd.

TRITAVIA - praprapraprababa, totiž baba nad báby, prabábi.

A již což nad tuto vejše vychází bez konce, neužívá se k nim zvláštních jmen. Ale již všecko slovou starší, všeckni aneb předkové naši.

O jméních po lině přímé dolu jdoucích: (fol. 78)

FILIUS - syn, vlastní z toho kmene otce od matky zplolený.

FILIA - dcera, též z toho otce a matky na svět zplolená.

NEPOS - vnuk, totiž toho syna syn, jemuž jest již kmen dědek.

NEPTIS - vnučka, totiž té dcery dcera, již jest v kmenu bába (! sic, chyba opisovače - mělo by být "dědek").

PRONEPOS - pravnuk, dcery vnuk.
 PRONEPTIS - pravnučka, dcerčí vnučka.
 ABNEPOS - prapravnuk, totiž duplovaný vnuk a další.
 ABNEPTIS - pravnučka, dcerčí vnučka.
 ABNEPOS - prapravnuk, totiž duplovaný vnuk a další.
 ABNEPTIS - prapravnučka.
 ATNEPOS - prapravnuk.
 ATNEPTIS - prapravnučka.
 TRINEPOS - prapravnuk, totiž svrchovaně a dalece vnuk.
 TRINEPTIS - prapravnučka, vnuka, vnuk, vnuče etc.

A již což se toho doleji počítá, nedávají se jim jména zvláštní, ale slovou potomci a budoucí naši.

O iméních jiných. Poboční vzhůru vstupující po pravé straně: (fol. 78v)

PATRUUS (10)- strejc, otce vlastního bratr.
 AMITA - teta otcovská, totiž otcova vlastní sestra, teta po otci.
 PATRUUS MAGNUS - dědů bratr, veliký strejc, jiní prastrejc.
 AMITA MAGNA - dědova sestra, veliká teta, prateta otcovská.
 PROPATRUUS aneb PATRUUS MAIOR - prastrejc aneb větší strejc.
 PROAMITA aneb AMITA MAIOR - prapateta, větší teta, totiž prapradědova sestra.
 PATRUUS MAXIMUS - praprastrejc, aneb (zde opisovač navíc chybně ještě "neb") nej-
 větší strejc, prapradědů bratr.
 AMTA MAXIMA - prapateta, totiž toho, jakž nahoře stojí, prapraděda sestra.

A jiná poboční zhůru vstupující strana levá:

AVUNCULUS - ujec, vlastní matere vlastní bratr.
 MATERTERA - teta mateřská, vlastní matere vlastní sestra.
 AVUNCULUS MAGNUS - veliký ujec, babin bratr neb praujec.
 MATERTERA MAGNA - veliká teta, babina sestra aneb prateta mateřská.
 PROAVUNCULUS aneb AVUNCULUS MAIOR - prapraujec, totiž praprababin bratr,
 aneb větší ujec.
 PROMATERTERA aneb MATERTERA MAIOR prapra (fol. 79) teta, teta mateřská,
 praprababina sestra aneb větší teta.
 AVUNCULA MAXIMUS - největší ujec, praprababin bratr
 MATERTERA MAXIMA - největší teta mateřská, totiž prapraprababina sestra.

Jiná poboční dolů stupující obojí strany pravé a levé spolu:

FRATER, SOROR - bratr, sestra, totiž jednoho otce i matky děti vlastní.
 UTERINI FRATRES et SORORES (11)- poloviční bratři a sestry, ti, kteříž sou jedné ma-
 teře, ale jiných otců, jinak jednobříšní, aneb jednoho otce a jiných mateří jednokrevní.
 PATRVELIS FRATER et SOROR - bratr strejčenný neb sestra - totiž bratrovy děti (opi-
 sovač chybně - i) děti, v plurali patruales, otčenci aneb dvou bratří děti, sestřenci bratří neb
 sestry.
 PROPIOR, SOBRINUS et SOBRINA - strejcovy (opisovač chybně - i) a ujcovy (opisovač chy-
 bně - i) děti, syn neb dcera, jinak bližší bratranci neb sestřenice.
 AMITINUS, AMITINA - tetčin bratr neb sestra, totiž tetiny děti, bratra a sestry dětí.
 CONSOBRINUS, CONSOBRINA (12)- sestřenec, sestřenice, totiž sestřin syn neb dcery,
 dvou sester dětí, in plurale consabrini, sestřenci.

Jména přátelství příbuzného zhůry dolů po lině příjme: (fol. 79v)

PROSOCER - pratchán, tchánův otec.
 PROSOCRUS - pratchyně, tchynina matka.
 SOCER - tchán neb test mužův neb ženin otec.
 SOCRUS - tchyně neb sestra neb švegruše neb švagra a jest mužova neb ženina matka.
 VITRICUS - otčím, totiž matky mé po smrti otce druhý muž aneb náměstek otcu[vy] planý otec.
 NOVERCA - macecha, totiž otce mého po matce mé druhá žena, planá máti.
 GENER - zet, nětčí dcery muž.
 NURUS - nevěsta, nětčího syna žena, a těm rodičům slove nevěsta a on zet.
 PROGENER - prazet, muž vnučky.
 PRONURUS - pranevěsta, žena vnučova.
 PRIVIGNUS - pastorek, ženin, z jiného muže syn, jemuž jest on otčím, aneb mužův z
 první ženy syn, jemuž jest ona macecha.
 PRIVIGNA - pastorkyně, totiž mužova z první ženy dcera, již jest ona macecha, aneb že

nina z prvního muže dcera, již jest on otčím.

PROPRIVIGNUS - prapastorek, totiž pastorkův syn neb pastorkyň.

PROPRIVIGNA - prapastorkyně, pastorka neb pastorkyně dcera.

A jména příbuzných v jiné poboční vzhůru dolů tuto některá jména mají Latini, jichž Čechové nemají a zase některá česká, jichž Latini nemají:

STREJNA - totiž strejcova žena. (fol. 80)

UJCINA - totiž ujcova žena.

POSEL - totiž tetin muž, jemuž někteří tak říkají, a někteří TĚLÁK, těch v latině nenacházím.

LEVIR - manželův bratr.

GLOS - manželova sestra.

SORORIUS - sestřin muž.

FRATRIA - bratrova žena. (13)

Těch se český nenachází v tom rozdílu. V češtině vše jedním jménem se jmenuje, totiž švagrovstvím, švagr, švagrová.

Kapitola 12. Jafetova spisu, jak je vidět, podává vlastně příbuzenský slovníček, ukazující že čeština má pro všechny příbuzenské pojmy stejně jako latina vyvinutou terminologii, a že na rozdíl od latiny má několik termínů navíc, právě tak, jako latina, má navíc oproti češtině jež jsou vzájemně v běžném úzu nepoužívány. Většina termínů přešla až do dnešní doby, jen některé jsou chápány jako archaismy nebo žijí ještě v moravských nářečích a ve slovenštině.

Právě tak zajímavá je i kapitola IV. Jafetova spisu "Které osoby krevní se v tomto zákonu božím a jeho právních výslovně a summovně zavírají a manželství zapovídají". Autor píše (fol. 20v):

"Dvojí jsou pak přátelé naši, kteříž se nám (fol. 21) zapovídají. Jedni, kteříž sou s námi jedné krve účastni a z též krve jako jiní zplození, aneb z jichžto krve sme my život vzali skrze splození, aneb jiným sme z krve své života udělili též skrze splození. A ti slovu a slověme krevní, totiž spolu jednu krev mající, neb z jedné krve učinil Bůh všicko lidské pokolení (Eccles. 17). A zvláště, dokudž sme sebe blízko, a daleko se od sebe nerozejdeme a v jeho v krvi neuchladneme a v zapomenutí sobě a neznámosti nevejdeme a spolu se v životu nezastiháme, a souce osobou spolu živi, dotud svoji a jedno slověme a sebe, když sme ještě dosti blízcí, přátelstvím a krví šetřovati manželstvím máme. A tak blízkého přátelství manželstvím neobnovovali, dokud ještě dosti horké a blízké jest, jeho nedupovali, ale v tom studu přirozeného a poctivosti ušetřovali, tak jakž nám Bůh těmito svými právy vyměřuje, Ale když se již daleko rozejde a jako vychladne, krev ta zřídne a jeho v záporném ti přátelství přijde, aby nevzniklo nepřítelství, již zase manželstvím má ta krev zhušťována a přátelstvím obnovována býti.

Druzí přátelé naši jsou, již z té tak daleko rozešlé, zředlé a vychladlé i pozapomenuté a jeho jinou krví již učiněné krve. A jakž se již mluví, z jiné krve, v touž krev zadse skrze manželství a splo z ní jeho přijati a krevností zašlé obnovení v zhuštěné a záběh. A ti takoví přátelé, kterýchž tak jedna strana po druhé skrze manželství dostane, příbuzní slovu, totiž k této krvi lidské, skrze osoby manželské připojené, a jako věci již usnulé mezi krevností při vzbuzení a (fol. 21v) by opět skrze takové manželství jako nová krevnost se začala a obnovovala, a tak láska a svornost v údech se vzdělávala. A tak tedy v této kapitole o prvním tom stupni přátelství povědino bude, když již jedna každá záповěď povysvětlena jest, aby v sobě zavírala, již slušilo se vhodně rozdělití zvláště krevnost a zvláště příbuznost, poněvažž těm jedno s druhým záповědino jest, a spatřiti, jak daleko, vzhůru, dolů i na strany jedno každé v stupních svých se vztahuje podle vyměření toliko božského a ne lidského. Záповědi pak Boží manželství v krevnosti toliko, jak daleko se vztahují. Naprvé a v druhém a sumou každý krevní přítel a přítelkyně záповědini jsou od Boha těmi slovy: Nižádný člověk žádné přítelkyni krevní nepřistupuj k obnažení hanby její. A já jsem Hospodin." Ale poněvažž některak všech krevní, aby nebylo jim manželství záповědino, jak dalece tu Bůh tu krevnost míní, sám se vysvětluje. A na čtyry strany tomu cíle, meze a stupně klade. A najprve zhůru po líně přímé záповědá synu matěř a dceři otce říka: "Hanby otce svého a hanby matky své neodkryješ. Matka tvá a otec tvůj jest. Neodkryješ hanby jejich." A tu jest prvý stupeň záповědění mezi rodiči a dětmi. Potom dále vzhůru patř/poj líně, záповědá Bůh synu babu a děti z děda, a to buďte oni po otci nebo po matěři (jakož pak každé dítě dáno dědu a dvou bab po rodičích svých dostanů). A krev tuto, kdež dí: "Vnučky své po synu a dceři své hanby neodkryješ nebo hanba tvá jsou", že se tu pak nemluví k (fol. 22) vnukum, aby dědu a bab sobě nebrali, než mluví se k dědům a bábám, aby vnuku nebrali. Tolik IV. kapitola.

Tyto božské záповědi jsou v rukopise na fol. 23v, 24v, 27 a 27v názorněji vysvětleny čtyřmi schématickými tabulkami, z nichž však dvě a dvě jsou obsahově vždy shodné a liší se jen formou obrazce, který má pro každé schéma dvě podoby, jednou tvar růže a po druhé tvar kříže. Texty příbuzenských údajů, v první podobě na listcích růže, ve druhé na ramenech kříže, jsou v podstatě shodné a vzájemně doplněny ní:

[Fol. 24v] Kříž krevnosti podle samých božských záповědí bez přídavků i bez újmy

	děd, baba	
strejcové a tety po otci	otec, matka	ujcové a tety po matce
bratři vlastní i poloviční, řádní i neřádní (doma aneb vně zplození)	Simon	sestry vlastní i poloviční, řádné i neřádné (doma neb vně zplozené)
děti bratrovy (jimž jest kmen zase strejc)	syn, dcera	děti sestřiny (jimž jest kmen zase ujec)
	vnuk, vnu (č) ka	

[Fol. 27v] Kříž příbuzenství podle samých božských práv a zákona Božího

	tchyně neb švegruše tchán neb test	
strejcova žena a tety otcovské muž	macecha, otčím	ujcova žena a tety mateřské muž
bratrova žena a bratr mužův		sestrin muž a sestra ženina
dolejších strej- dův a tet (bra- trových dětí) ženy a muži	pastorek, pa- storkyně i děti jejich po nich	dolejších ujců a tet (sestriných dětí) ženy a muži
	zeť, nevěsta	

Kromě uvedených čtyř obrázků v kapitole čtvrté jsou ještě dvě tabulky na fol. 93 a 93v, které reprodukuje v příloze celkem ve čtyřech obrázcích kříže.

Celkově lze rukopis poznánského archívu, pocházející z bratrského archívu v Lešně, hodnotit jako vynikající památku českého jazyka a literatury, patřící rovněž mezi první naše práce teoretickogenealogické a terminologické. Proto tomuto dílku věnujeme pozornost. (14)

Příloha 1.

[Fol. 93]

Ještě nejkratší ouplná summa všeho v této krátké tabuli zavřené.

Toto jsou plní křížové krevnosti i příbuznosti prvního i druhého stupně, tak jakž práva Boží posud se vstahují. V svém vlastním kříži každý má své krevní červenými jmény napsané [reprodukuje se podtržené, -red.], a v druhém příbuzné jmény černými napsané s kmeny, všickni v zá-povědích, ale jiní přátelé kmenův z jednoho kříže do druhého sou sobě volní.

1. V tomto kříži jsou všecko mužovi vlastní a krevní, prvního i druhého stupně. Ale v druhém kříži jsou jemu ženini příbuzní, po ní v týchž stupních příbuznosti, jako jí v krevnosti pokolení prvního, a jsou jemu také rovně zapovědění jako i jeho krevní.

	<p>Děd kmenův kříže svého krevní druhého stupně, druhému pak kříži příbuzný téhož stupně prvního pokolení a můž slouti tchán vrchní aneb pratchán. <u>Bába</u> pratchyně aneb švegruše, aneb svrchní švegruše.</p>	
<p><u>Teta</u> otcovská, totiž kmenu svého kříže, z druhého pak kříže kmenům sou příbuzní. Po manželství téhož druhého stupně příbuznosti, jako svým kmenům v krevnosti pokolení prvního, jenž může slouti vyšší švagrovství aneb prašvagrovství. <u>Stréjc</u>.</p>	<p><u>Otec</u> vlastní a krevní kmenův nejprvnějšího stupně, druhému pak kříži příbuzný, téhož stupně i pokolení a slove tchán. <u>Matka</u> vlastní kmenům a druhému kříži švegruše neb tchyně příbuzná jako otec.</p>	<p><u>Ujec</u>, kmenův v svém kříži po matce druhého stupně krevnosti a druhému bratr téhož stupně v příbuznosti. <u>Teta mateřská</u> taková též přítelkyně druhému kříži jako i ujec a můž slouti švagrovství svrchní aneb prašvagrovství.</p>
<p><u>Bratr</u> k kmenům krevní, ale druhé osobě z manželův, jenž jest vzata z druhého kříže, jest příbuzný, téhož stupně prvního v příbuznosti jako kmenům v krevnosti a slove švagr.</p>	<p>muž a žena) manželé</p>	<p><u>Sestra vlastní</u> kmenův stupně prvního a druhému kříži po manželství příbuzná téhož stupně a slove švagrová, tak jako i na druhé straně při bratru.</p>
<p><u>Bratrovy děti</u>, tito sou kmenům v krevnosti na druhém stupni a jsou jim kmenové strýcovské neb tety otcovské jako kmenům hořejší, druhému pak kříži jsou příbuzní téhož stupně a prvního pokolení a můž slouti nižší švagrovství aneb prašvagrovství.</p>	<p><u>Syn</u> vlastní kmenův a druhému kříži otčímovi neb maceše slove příbuzný téhož stupně pastorek. <u>Dcera</u> a druhému kříži otčímovi neb maceše příbuzná, slove pastorkyně.</p>	<p><u>Sestřiny děti</u>, těmto totiž kmenové jsou ujcové neb tety v krevnosti druhého stupně a jakž sou i v příbuznosti druhému kříži a můž to slouti prašvagrovství aneb nižší švagrovství.</p>
	<p><u>Vnuk</u>, totiž kmenův krevní druhého stupně a druhému kříži příbuzný téhož stupně a můž slouti prapastorek <u>Vnuka</u> a druhému kříži prapastorkyně aneb nižší pastorcí.</p>	

2. V tomto kříži jsou všechno krevní ženiny prvního i druhého stupně. V druhém pak kříži mužovi krevní, jsou si příbuzní prvního pokolení, každý v tolikém stupni příbuzenství, v kolikém jest muži krevní. A jsou jí všickni též zapovědění jako i její krevní.

	<p><u>Baba</u> svého kříže kmenům vlastní, druhému pak kříži příbuzná baba aneb pratchyně neb hořejší švegruše.</p> <p><u>Děd</u> a druhému kříži pratchán neb hořejší tchán</p>	
<p><u>Teta otcovská</u>, kmenem druhý stupeň krevnosti a též druhému kříži příbuznosti, jež některý týmiž jmény jako i druhá strana z manželů, příbuzná teta neb strejc.</p> <p><u>Strejc</u> jednomu kříži krevní, druhému příbuzný, jinak slove švagr, buď po ženě muži aneb po muži ženě.</p>	<p><u>Matka</u> svým vlastním, ale svému zeti neb nevěstě příbuzná, švegruše neb tchyně.</p> <p><u>Otec</u> svým vlastní a druhému kříži příbuzný, zeti a nevěstě tchán.</p>	<p><u>Ujec kmenův</u> po mateři, kterýž z druhého manžela, můž slouti příbuzný ujec, a ne krevní.</p> <p><u>Teta mateřská</u>, takž i ona příbuzná, aneb vyšší švagrová.</p>
<p><u>Bratr</u> jednoho z manželů vlastní a druhého příbuzný, jinak slove švagr, buď po ženě muži aneb po muži ženě.</p>	<p>(muž a žena) manželé</p>	<p><u>Sestra</u> kmenům vlastní a krevní, ale druhému kříži po manželství slove švagrová, a pakli by kdo chtěl jmenovati, příbuzná sestra po druhém z manželů.</p>
<p><u>Bratrovy děti</u>, jsou s kmeny v strejcovství i v zápoovědi stupně druhého a mohou slouti druhému kříži příbuzní strejcové a do lepšího řádu tety.</p>	<p><u>Dcera</u> svým vlastní, maceše pak neb otčímovi příbuzná a slovou pastorci.</p> <p><u>Syn</u> tak podobně jako i dcera i jest i slove druhému kříži.</p>	<p><u>Sestřiny děti</u> s kmeny jsou v ujcovství a v testství i v zápoovědech, jako i horní.</p> <p>Druhému pak kříži mohou slouti ujcové a tety příbuzné.</p>
	<p><u>Vnuka</u> svých kmenův a druhému kříži mohou slouti prapastorci aneb dolejší pastorci aneb příbuzní vnukové.</p> <p><u>Vnuk</u> svým též krevně a o něm příbuzné.</p>	

Příloha II.

[fol. 93v]

Summa příbuzenství prvního i druhého pokolení.

Tito jsou křížové právě plní příbuzenství. V každém vlastním kříži jsou sobě do svého kříže prvního pokolení příbuzní ve dvou stupních červenými jmény napsaní. Druhému pak kříži jsou příbuzní týchž stupňů, avšak druhého pokolení v vlastním kříži jsou kmenův všickni zjevně zapovědění. Druhému pak kříži pro jednotělnost manželskou slušně se dopouštěti nemají. Přátelé pak kmenův jsou mezi sebou svobodní.

1. V tomto kříži jsou všickni příbuzní mužovi po jeho krevních prvního i druhého stupně a sou mu zapovědění. Ale druhému kříži jsou druhopříbuzní po příbuzných mužových týchž také stupňů, ale druhého pokolení avšak ušetření hosní pro jednotělnost.

	<p><u>Bábin druhý muž,</u> svému kříži druhý stupen příbuznosti prv- ního pokolení, ale dru- hému kříži týž stupen. ale druhého pokolení příbuznosti, příbuzný děd a baba neb z pokolení <u>Dědova druhá žena,</u></p>	
<p><u>Strejna,</u> totiž žena strejcova po krevním druhého stupně, téhož stupně příbuzná. Takž podobně i ten potek jsou druhému kříži po témž stupni příbuzní druhého pokolení a té- hož jména druhého po- kolení. <u>Potek otcovský,</u></p>	<p><u>Macocha,</u> otcova druhá žena, kmenům příbuzná matka neb otec aneb pla- ná a planý první stupen i pokolení svým, ale dru- hému kříži týž stupen, ale druhé pokolení.</p>	<p><u>Potek mateřský,</u> tetin muž a ujcova žena, svému kříži prvopříbuzný po- krevních: ale druhému druhopříbuzného pokole- ní i kmeny se pak zdělují. <u>Ujčina.</u></p>
<p><u>Švagrová,</u> svému kříži příbuzná a stupně prv- ního i pokolení druhému pak kříži, ač téhož stup- ně prvního, avšak v poko- lení druhém příbuzná jest, a též tak slove.</p>		<p><u>Švagr,</u> svému kříži prvopříbuzný, ale druhému kříži druho- příbuzný, aneb další švagr druhého pokole- ní.</p>
<p><u>Bratrových dětí ženy a muži</u> - svému stupni příbuzní v stupni druhém a v pokolení prvním. Druhému pak kříži i v stupni i v pokolení dru- hém slovou strejcové pří- buzní nižšího našeho pokolení.</p>	<p><u>Zeť nali (= ejhle)</u> kmeno- vý muž a ona kmenová žena, s ní první stupen příbuznosti i pokolení druhému kříži pastorkův muž neb žena. A tak druhého pokolení dru- hopříbuzný, zeť a nevěsta.</p>	<p><u>Sestřiných dětí ženy a muži</u> kmenům ujčiné a potetové dolejší. Než druhému kříži, zachová- vají to jméno, druho- příbuzní.</p>
	<p><u>Vnukova žena,</u> svým mohou slouti prazet, pranevěsta, ale druhému kříži druhopříbuzný zeť, nevěsta druhého pokolení. <u>Vnučky muž,</u></p>	

2. V tomto křížii jsou všechno mužovi vlastní a krevní prvního a druhého stupně, ale v druhém křížii jsou jemu ženini, krevní po v týchž stupních příbuznosti, jako jí v krevnosti pokolení prvního a jsou jemu to vše tak zapovědění jako i příbuzní.

	<p><u>Dědova druhá žena</u>, dědovka, babinec, babovka. K místo babino dřen neb dědovo namísto krevnosti. Příbuznost druhému křížii, téhož jména druhá příbuznost. <u>Babin druhý muž</u>.</p>	
<p><u>Strejna</u> - tak prvního křížii kmenové jmenují stranu pravou: Ale druhá osoba z manželství přidává jí další strejce aneb druhopříbuzné. <u>Potek otcovský</u>.</p>	<p><u>Otčím</u>, rodičův místo držící příbuznost namísto krevnosti vešlá a druhému křížii o jedno koleno další jako i na jiných. <u>Macecha</u>.</p>	<p><u>Potek matečský</u>, druhému z manželů vždycky druhého pokolení, avšak ho jeden jmenuje, tak i druhý. <u>Ujcina</u>.</p>
<p><u>Švagrová</u>, druhému pak z manželů druhopříbuzná švagrová, další švagrová, totiž švagrova žena: on švagr a ona po něm druhým způsobem.</p>		<p><u>Švagr</u>. Další švagr druhopříbuzný švagr, druhého pokolení švagr, tak muž ženy druhý týž.</p>
<p><u>Bratrových dětí ženy</u> a muži, svému křížii stejstrejny a poselové a druhému další a druhopříbuzné strejny a poteti.</p>	<p><u>Nevěsta</u>. Tak vlastní křížii jmenuje. Ale druhý křížii muže tej druhopříbuzná nevěsta a zet aneb další druhého pokolení. <u>Zet</u>.</p>	<p><u>Sestriných dětí ženy</u> a muži, prvnímu křížii a kmenům ujcíné a potětové, ale druhému vše druhopříbuzné a další.</p>
	<p><u>Vnučky muž</u>. Ti sou prvnímu křížii prazetové a pranevěsty, ale druhému jsou pastorkův ženy a muži, vše z druhého pokolení příbuznosti. <u>Vnukova žena</u>.</p>	

Regule na to:

Kdož jest koli zjevně od Boha k manželství zapověděný, buď on krevní neb příbuzný, toho také muž aneb žena po něm pozůstalý, zapovědění jsou, protože jsou byli spolu jedno tělo, a přátelství umrlého zůstává na živém a s ním neumírá.

Poznámky:

- 1 Archiwum Państwowe miasta Poznania a województwa Poznańskiego oraz jego archiwa terenowe. Przewodnik po zasobie archiwalnym. Opracowanie zbiorowe pod kierunkiem Czesława Skopowskiego. Warszawa 1969, 776 str.
- 2 Jak Skutil, Archív Jednoty bratří českých v Lešně z let 1507 - 1863 a jeho české listiny. Z kralické tvrže 6, Brno 1972 - 1973, str. 20 - 29, týž, Poznaňský archív. Vlastivědná ročenka okresního archívu v Blansku 1973, str. 36 - 42.
- 3 Josef Jungmann, Historie literatury české IV, č. 920, str. 181.
- 4 Josef Jireček, Rukověť k dějinám literatury české do konce 18. věku, sv. I, Praha 1875, str. 302-303.
- 5 Tamtéž, sv. II, str. 49.

- 6 Jaroslav Goll, Quellen und Untersuchungen zur Geschichte der Böhmischen Brüder. XIX. Bruder Jafet. Praha 1878, str. 80-84.
- 7 Podle Jirečka a Golla, sr. pozn. 4 a 6.
- 8 Komenský se v české Janua linguarum (Knihopis č. 4224-4225) § 602 vyhýbá ztrojnásobování a zečtyřnásobování předpony pra- a překládá: Item proavus - též praděd; proavia - prabába; abavus - prapraděd; abavia - praprabába; atavus - prapradědův otec; atavia - praprabábina matka; quod supra est, majores vocamus - co vejše jest, předky nazýváme.
- 9 Tu Komenský (1.c., § 604) ani nezduvojuje předponu pra- a končí slovy: ... pronepos et proneptis cum tota posteritate (cum omnibus posteris) - pravnuk a pravnučka se vším potomstvem (se všemi potomky).
- 10 Komenský (1.c., § 603) se spokojuje překladem slov patruus - strejce (mého otce bratr), amita - teta po otci (mého otce sestra); avunculus - ujec (mé matky bratr) et matertera - teta po mateři (matky mé sestra).
Jak Jafet, tak i Komenský mají jednoznačný výklad pojmu "strejce", který však neodpovídá soudobé běžné praxi v deskách zemských i v jiných pramenech, a kterou zná i Josef Jungmann (Slovník česko-německý, heslo strejce): Otcův bratr, též dědův bratr, bratra mého syn, kdokoli z rodu po otci, příbuzný.
- 11 Komenský (1.c., § 601): ... fratres et sorores (praesertim germani: nam uterinos esse, non tanti habetur) - bratři a sestry (zvláště vlastní bratři, od jedněch rodičů pošli, nebo že jsou životní bratři, poloviční bratři po mateři, bratři z jedné matky, ne za tak mnoho se má).
- 12 Komenský (1.c., § 603): patruales - bratrance (dvou bratřích děti); sobriani (consobriani) - sestřenci (dvou sester děti); amitini - strejčenci (děti od bratra a sestry). Jungmann 1.c.: Bratran (bratránek, bratranec, bratřenec); bratrana - z mého bratra syn a dcery; sestřenec, sestřenice - z mé sestry syn a dcera; sestřenice - sobě jsou dcery dvou sester neb z bratra a sestry; stejná sestřenice - mé strejny dcera; bratraně, bratranáta (děti z bratranů a bratran); sestříně, sestřínata (děti ze sestřenců i sestřenic) - bratranáta a sestřínata počínají druhé pokolení (citována Práva Císařská 1518).
- 13 Manželka bratra bývá ve staročeských překladech bible zvána jatrev, jatruše (Brandl, Glossarium, str. 81).
- 14 Děkuji upřímně dr. Vlad. J. Sedlákovi za cenné připomínky a rady věcného i technického rázu, knihovědného i terminologického k tomuto článku.

JMÉNA OSEDLÝCH V BYSTŘECI PŘED A PO TŘICETILETÉ VÁLCE

Jan Křivohlávek

Bystřec, větší obec v okrese Ústí nad Orlicí, se poprvé připomíná r. 1227¹⁾. Od nepaměti byla součástí lanšpersko-lanškrounského, později lanškrounského panství.²⁾

Nejstarším pramenem, z něhož zjistíme jména osedlých, je urbář panství lanškrounského z poloviny XVI. stol., datovaný přibližně do roku 1561³⁾. V Bystřici se tehdy uvádí 45 osedlých; Dalším pramenem je urbář téhož panství z r. 1568⁴⁾. Zde je uvedeno již 56 jmen. Z doby třicetileté války prameny chybí. Teprve v Berní rule z r. 1654⁵⁾ jsou opět uvedena jména všech osedlých, celkem 56 jmen. Jako poslední pramen pro zjištění jmen osedlých v době po třicetileté válce nám poslouží gruntovní kniha obce Bystřec, založená r. 1672⁶⁾. K tomuto roku je v obci uváděno již 63 osedlých.

Průměrný počet usedlostí na panství Lanškroun počátkem 18. stol. byl 57⁷⁾, takže jejich počet v Bystřici odpovídá tomuto průměru. Zajímavá je skutečnost, že v době třicetileté války počet osedlých v Bystřici neklesl jako v jiných oblastech Čech, které trpěly průtahy vojsk a v nichž došlo k úbytku obyvatel. Velmi zajímavé je také to, že ač se během třicetileté války počet osedlých v Bystřici nesnížil, došlo k výměně obyvatel. Z 49 jmen uváděných v r. 1568 je v r. 1654 známo jen 7. Pozoruhodné je srovnání se jmény vyskytujícími se v Bystřici dnes. Z roku 1561 se dochovala 3 jména (Dušek, Koblížek, Urban), z roku 1568 také 3 jména (Dušek, Jansa, Urban), z roku 1654 15 jmen a z r. 1672 16 jmen. Velký počet shodných jmen z let 1654 - 1672 svědčí o určité stabilizaci obyvatel po třicetileté válce, na níž měl majitel lanškrounského panství, kníže z Lichtenštejna, jistě zájem. Šlo mu o připoutání poddaných k jeho hospodářství a tím o zvýšení výnosu celého panství.

Jména osedlých (abecedně seřazená) v létech:

R. 1561

Vít Adamec, Ambrož, Kateřina Dlouhá, Matouš Doubrava, Jan Ducháčků, Václav Dunčik?, Štěpán Dušků, Jan Fanta?, Vít Hemzálek, Jan Joštů, Matěj Koblížka, Petr Kohout, Jakub Kolářů, Martin Konečného, Jakub Kos, Bartoš Kostelník, Jiřík Krčmářů, Maryška Krčmářů, Vašek Kysalů, Beneš Marek, Vondra Marků, Jíra Mlezinů, Matěj Mlezynů, Jakub Mlynář, Pavel Mlynář, Martin Mrkvice, Martin Nožků, Kubo Nykolů, Matěj Ročně, Pavel Rzouneků, Matěj Rys, Jan Stehno, Martin Stojatka?, Jan Stojatků?, Michal Špinka, Jan Taraška, Petr Tlouhů, Tobiáš, Vašek Tuhý, Jíra Urban, Viktorin Urbanů, Matouš Vekule, Vondra Zeman, Vaněk Zrno.

R. 1568

Vít Adamec, Vašek Běhavec, Jíra Dlouhý, Jan Drtiků, Matouš Dubrava, Jan Ducháčků, Štěpán Dušků, Jan Fanta?, Vít Hemzálek (2x), Vít Hnátek, Pavel Hrzánka?, Matouš Hudec, Jan Jansa, Prokop Jansa?, Jíra, Martin Jirků, Jan Joštů, Petr Kohout, Jakub Kolářů, Martin Konečný, Jakub Kos, Bartoš Kostelník, Jiřík Krčmář, Petr Lavecky, Beneš Marek, Vondra Marek, Mikuláš, Tobiáš Mikulů, Jíra Mlezina, Jakub Mlynář, Severin Mlynář, Jíra Mrkvice, Šimon Nikl, Bartoš Nyklů, Kuba Nykolců, Martin Ročně, Matěj Rys, Jíra Smelek, Jan Smetana, Václav Smrček, Jan Stehno, Martin Stojatka?, Jan Stojatků?, Matěj Stránský, Michal Špinka, Jíra Urban, Matouš Urbanů, Viktorin Urbanů, Václav, Matouš Vekule, Jan Votava, Jan Taraška, Vašek Tuhý, Vondra Zeman, Vaněk Zrno?

R. 1654

Jíra Běhavec, Jan Běžálek, Václav Bzinků?, Jan Hamáček, Jan Hrdina, Martin Hrdina, Jíra Chromej, Jakub Jansa, Jan Jansů, Jakub Ježků, Jíra Ježků, Václav Ježků, Jakub Kaška, Jakub Khyllar, Jakub Koblížek, Jakub Kolář, Jan Kopecký, Jakub Kos, Jiřík Kovář, Martin Křivohlávek, Adam Křížů, Martin Kučera, Vavřinec Kulatej, Jan Kužilek, Jíra Máslo, Jan Macháček, Jan Machů, Pavel Machů, Jan Matějka, Matouš Mistrů, Jiřík Mrázků, Havel Mrzák, Jan Nehyba, Václav Nehýbal, Martin Pajlů, Jan Ptáček, Jiri Ptáček, Jan Rožen?, Havel Seydelman, Jan Sobota, Martin Stehno, Jan Strížů, Štěpán Strížů, Jakub Šich, Jan Šimeků, Václav Špičák, Jíra Tkadlec, Mikuláš Ujec, Jíra Vanků, Jakub Vašíček, Martin Vašíček, Ondřej Vašíčků, Martin Vašků, Vondřej Volavka, Jakub Zatlman?, Jiřík Zeydelman.

R. 1672

Jan Běžálek, Jíra Běžálek, Martin Brtva, Jan Burian, Jakub Bzinka, Jakub Hrdina, Martin Hrdina, Pavel Hrdina, Václav Hrdina, Kateřina Charvátová, Jan Chládek, Jan Jansa, Jíra Jeřábek Jan Ježek, Václav Ježek (2x), Šimon Ježků, Václav Ježků, Jan Kaška, Jiřík Kaška, Vavřinec Koška, Jiřík Khillar (2x), Václav Khillar, Jakub Killar, Jakub Koblížek, Jan Kopecký, Václav Kos, Petr Kovář, Jiřík Krátký, Václav Krátký, Jakub Křivohlávek, Jan Kubín, Jíra Kubín, Jíra Kučera, Martin Kučera, Jakub Macháček, Pavel Macků, Jan Matějka, Vondra Michalů, Matouš Mistrů, Jan Mrázek, Václav Mrázek (2x); Václav Nehyba, Martin Pokmoc, Jan Ptáček, Jakub Šich, Jiřík Šimek, Václav Špičák, Jíra Tkadlec, Jan Trampota, Jiřík Uher, Mikuláš Ujčik, Jiřík Vaněk, Jakub Vašíček, Ondra Vašíček, Pavel Vašíček, Jakub Voniavka, Jíra Zahradník, Pavel Zeidman, Václav Zeidman, Marek Zeydlman.

Poznámky:

1. Erben, K. J.; Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae, Praha 1855, I. 718, str. 332. Tento údaj bude však třeba důkladně ověřit, vzhledem ke kolonizaci okolního území. Erben si s přesným určením názvu obce nebyl jistý, ale další autoři (Emler, Profous atd.) tento údaj citují jako jistý. Jen Šimák (České dějiny, díl I, část 5; Středověká kolonizace v zemích českých, Praha 1938, str. 902), uvádí "..... R. 1227 Kojata z Hněvina mostu umírající odkázal svým služebníkům počátky kolonizačního díla na pravém břehu Orlice: bratřím Sezemovi a Milotovi CHOCEŇ a ZÁŘEČÍ, aby se tu rozdělili s řádem božehrobců (ve Sv. Jirí a Zálší) a dělali sobě noviny ...."
2. Sedláček, A.; Hrady a zámky ... II, str. 95 - 111
3. StA Zámorsk, VS Lanškroun, č. kn. I, fol. 71/2-74/2
4. StA Zámorsk, VS Lanškroun, č. kn. 2
5. StA Zámorsk, VS Lanškroun, č. kn. 7, fol. 72 - 74
6. StA Zámorsk, Sběrka Pozk. s. o. Lanškroun, č. kn. 54
7. Polišenský, J.; Třicetiletá válka a český národ, Praha 1960, přílohy - Hospodářské poměry v Čechách na počátku 17. století (mapa).

NEJSTARŠÍ PRAMENY K DĚJINÁM RODU ELSNICŮ Z ELSNIC (ZÁVĚR)

Václav Elznic, Dr.:

Ve stejnojmenném článku v GH-Listech čís. 15/1971 na str. 17 - 24 bylo možno dokázati, že doměnka prof. Aug. Sedláčka o původu starého českého vladyckého rodu Elsniců z Elsnic byla správná, i když pro nedostatek pramenů nemohl svého času bezpečně lokalizovat, jde-li o Olešnici (Oelsnitz) v kraji Plavenském, nebo o staré sídliště stejného jména 50 km dále na severovýchod v Saském Krušnohoří, centra dnešní kamenouhelné pánve. Ve stejných rozpacích byli však i němečtí genealogové a heraldici. Také v Lexikonu (Supplementband) Gottl. Schumanna i v jeho period. "Europ. genealog. Handbuch", které v Lipsku vycházely ročně r. 1735 - 1752 se uvádí, že nelze spolehlivě říci, odkud vlastně první známí Olšnitzové pocházejí; v prvé písemné zprávě z r. 1219 je jmenován Rennebert von der Olsnitz, v druhé z r. 1254 Reginbotus téhož jména, který toho roku signoval jako svědek listinu kláštera v Grünheinu. Regesta č. 71 a 72, která jsem ke konci str. 18 čís. 15 GH-Listů uvedl, by nasvědčovala domicilu v kraji Plavenském, severně od Aše. A tato stopa mne skutečně před lety svedla na falešnou cestu mnohoročného neúspěšného bádání.

Teprve souvislosti mezi loupežnou výpravou Hanuše Elsnice z Elsnic na Lemberku, vedenou do Horní Lužice roku 1476 (zapsanou téhož roku městským písařem ve Zhořelci a citovanou doslova v GH r. 1971), a zápisy mnichů v klášterní kronice pirenské z let předchozích, daly pátrání po Hanušových předcích správný směr.

I v rodopisném bádání platí vědecká zásada postupovat od známého k neznámému, což v přeneseném smyslu znamená retrogradní chronologický směr "od současnosti k minulosti". V našem případě to značí nejdříve doplnit výsledky bádání z konce 15. století o to, co v 1. části nebylo napsáno, nebo co dříve nebylo známo.

Velmi brzy po zveřejnění první části tohoto článku došly autorovi ze zahraničí některé zajímavé i kritické poznámky a připomínky; mezi nimi i upozornění na 2 zajímavá regesta věci se týkající. Jedná se o regesta v knize Eberhardta hr. Haugwitzte: "Die Geschichte der Familie von Haugwitz", vydané r. 1910 v Lipsku, z níž uvádím:

- Díl II, str. 66 : 1476. Nov. 14. Königl. Hauptstaatsarchiv zu Dresden, II. Abt. Bd. 8, Bl. 57, No 99 (v překladu): Stížný list Hanuše z Elsnic (psáno Hans von der Oelsnitz) a všech dvořanů na Lemberku kurfirstovi Arnoštovi a vévodovi Albrechtovi Saskému, že se rytířstvo a města v Horní Lužici nechtějí zúčastnit války na výboj a odboj proti králi Uherskému, a že Christoph von Haugwitz z Gausigu dal usmrtit jednoho jejich služebníka. Dáno na Lemberku (Lehnberg) ve čtvrtek po sv. Martinu - 76.
- Díl II, str. 92 : 1492. Juni 29. Königl. Hauptstaatsarchiv zu Dresden. Original No. 8954. Bertolt von Techwitz (hejtman na Stolpen), Christoff von Hugewitz (na Potzkawě sedící) Balthasar Horle (hofmistr) a Osswald v. d. Olssnitz zprostředkují narovnání mezi míšeňským biskupem Johannem a (jakýmsi) Meticzerem k odškodnění posléze jmenovaného za zatopené statky při stavbě rybníka jmenovaného biskupa.

V prvním regestu jde zřejmě o přímou souvislost zúčastněných stran při dobývání hradu Rathen kurfirstem Saským, v němž Elsnic po 2 letech obléhání kapituloval; avšak jak patrně, nic nebránilo pozdějšímu jejich spojení proti králi Uherskému Korvínovi, jehož byl Elsnic

před málo lety spojencem proti Jiřímu z Poděbrad. Jak dopadl spor s Haugwitzem o zabitého služebníka, nevíme.

Druhý regist se týká sice Hanušova synovce Oswalda Ölsnicze, nás však zajímá osoba Balthazara Horla, nyní (t. j. r. 1492) hofmistra, kdysi (t. j. r. 1469) spojence a obránce hradu Rathen. V uvedené již kronice MONACHUS PIRNENSIS díl II. fol. 589 (nového číslování) je při dobývání hradu zaznamenán jako zoufalý čin, když hrad byl již v plamenech (v překladu): "tu skočil Palczor Horle shora (s hradeb, pozn.), ale do jednoho stromu dole, zůstal živ, ale byl velmi zraněn". S jeho jménem se setkáváme záhy ve zprávě obou vévodů z 28. 8. 1470, že Balczor Horla obdržel od nich nějaké pole s kusem louky, která byla dřív zahradou ležící pod Rathen, které k němu patřily jako léno. Na tomto místě stojí dnes pohostinství HO Erbgericht.

Zdálo by se, že takové detaily patří spíše do rodové kroniky, než do rodopisné studie, avšak objektivně posuzováno, každá sebemenší autentická zpráva z doby před více než 500 lety, každý záznam prověřující souvislosti osob a událostí, je zlatým zrnkem rodopisného bádání, zejména, jde-li o dokumentaci zahraniční, badateli těžko přístupnou. To platí v plné míře i zde k důkazu identity Hans Oelsnicze von der Oelsnicz na Rathenu a Hanuše Olsnicze z Olsnic na Lemberku.

Dá se říci, že jeho dobrodružný život z mládí známe z uvedených pramenů s odstupem půl tisíciletí dosti podrobně. Známe velmi dobře i životní osudy jeho otce Fridricha, statečného a nejdéle sloužícího hejtmana na Königsteině v letech 1426 - 1436, jak byly popsány v první části této studie. Je však otázka, kdo byli jejich předkové.

K posílení své moci nad slovanskými kmeny založil Otto I. již r. 968 biskupství v Magdeburku, Merseburku, Žitci a v Míšni. Ves Olsenicz, zvaná až do 13. stol. jako Alzen (první listinná zmínka v německých pramenech je z roku 1173), patřila k diecézi v Žitci, po pozdějším dělení k Cvikovu. Když ve 12. století dostávala země nové správní zřízení (místo kraje vznikla hrabství a markrabství), náležela ves s okolím z větší části purkraběti míšeňskému, a proto němečtí badatelé považují rod Olsniců z Olsnic za prastarý rod míšeňský. Teprve znenáhla ves přecházela do držení pánů z Wildenfelsu, a tak po celá staletí byla tato malá obec rozdělena na 3 části: grünheinskou, schönburgskou a třetí část patřila saskému dvoru. Ke sloučení došlo až roku 1828 a zůstala vsí až do r. 1903.

Z historických pramenů drážďanského Hlavního státního archivu vyplývá, že ve 13. - 14. století není již o domiciu Olsniců z Olsnic nejmenších pochyb a jejich způsob psaní vlastního jména zůstává trvale (a v Německu do dnešních dob) spojen s původním jménem Olesnice - slovanské. Tak na listině Fridricha I., sepsané na zámku v nedalekém Lichtensteině pro klášter v Geringswaldu roku 1283, jsou uvedeni svědci: Hermann von Oelsen a Apitz von Olsnicz, oba rytířští manové pánu ze Schönburgu. Je to první písemný doklad tohoto rodového jména současníku doby vlády Přemysla Otakara II. v Čechách, i když jej zřejmě přežili.

O půl století je mladší listina purkrabího Meinhera IV. z nedalekých Lösnitz z roku 1338, i zde je patrný slovanský původ města, a listina se týká prodeje piva. Zde se uvádějí svědci Heinrich von Wildenfels a Hermann von der Olsnitz. Brzy nato purkrabí Meinher V. v listině kostelu v Lösnitz uvádí jako svědky sepsání téhož Heinricha z Wildenfelsu a s ním Regebrechta Olsinitze, pravděpodobně bratra Hermannova, i když se může jednat o otce a syna.

V roce 1356 věnují bratři Berthold a Meinher V. louku kostelu v Budyšíně, a jako svědek se zde podpisuje Ebihart v. d. Olzenicz. Týž svědek (psán však jako Eberhardt) je uveden v další listině obou jmenovaných bratrů v roce 1362, týkající se pronájmu opět v Lösnici za 2 šilinky širokých grošů, a po řadě let v jiné věci opětovně v roce 1386. Z téže doby se v listinných materiálech nachází další člen toho rodu jménem Nickil Olzenicz (v obecné mluvě té doby Nikel, t. j. Nikolaus - Mikuláš). Ten pečeti roku 1386 postupně smlouvu berní ze vsi Zschoken ve prospěch purkraběnky Sophie Míšeňské a jejího syna Heinricha.

K rodovým pramenům patří nesporně i historie sídla, jímž byla nejprve tvrz a později rytířský statek v Olsnitz v Saském Krušnohoří, který je zde dosud jako čp. 125, i když budova byla adaptována a již dávno slouží jiným účelům. Podle městských knih patřila tvrz po roce 1200 pánům z Wildenfelsu, po roce 1300 ji drželi Šlikové z Lokte, a od nich ji koupil po r. 1400 Friedrich Olsnicz st. známý hejtman na Königsteinu a vládce hradu Rathen, pravděpodobně

vnuk aneb spíše pravnuk dříve uvedeného Eberhardta nebo Nickila. Přesné jejich rodové vztahy, žel, neznáme, nicméně je zřejmé, že společenské postavení Elsniců již ve 14. století nebylo zde bezvýznamné.

Souvislý rodokmen tedy začíná teprve jmenovaným Friedrichem (okolo r. 1400, † asi 1466). S manželkou Annou N. N. měl několik dětí, ze kterých známe jen syny:

1. Friedricha ml. (z něm. pramenů) se statky v Ölsnitz, Lugau, Ober- a Niederwürschnitz, Gersdorf, na statcích Wittendorf a Steeger u Stollbergu, zemřel před březnem 1509
2. Reinbrechta (z kroniky pirenské), bez dalších zpráv
3. Hanuše, zakladatele české větve Elsniců na Lemberku a Nayarově, v Čechách od r. 1471
4. Kryka (z desk dvorských při koupi Navarova)

Rodopis Elsniců v Čechách od r. 1471 je již zvláštní kapitolou mimo rámec této studie. A tak budíž jen stručně uveden další osud rodové větve v Německu.

Když r. 1509 (nebo krátce předtím) Friedrich ml. zemřel, zůstali po něm 4 synové: Asmus (+ 1557), Friedrich (+ 1551 neženat), Busso (+ 1552) a Heinrich (+ 1539), kteří zůstali v podílovém spoluvlastnictví otcovských statků. Jméno jejich sestry není známé. Roku 1556 byl živ jen nejstarší Asmus, který držel dvě třetiny majetku, Abraham (jediný syn Busso) držel jednu šestinu a zbytek dvě dvanáctiny synové Heinricha jménem Friedrich a Melichar. Tento Friedrich drží r. 1568 Ölsnicovské statky sám, získav koupi ostatní podíly, nikoliv však bez soudních pří, neboť Asmusův jediný dědic Christoff (seděním na Irfersgrünu s manželkou Elisabeth von der Mosel) se ještě r. 1575 domáhal některých domnělých pohledávek z dřívějších dob.

A tak jedinými držiteli Ölsnicovských statků po smrti Friedricha (Heinrichova syna) 1. 7. 1571 ve Cvikově se stali jeho synové: Georg Friedrich (+ před r. 1612), a Siegmund Wilhelm (+ 1626 v Mersēburku). Jelikož byli oba ještě nezletilí a třetí bratr Melchior Gottfried zemřel již v dětském věku, převzal poručenství Annarg Friedr. von Wildenfels, který všechny statky prodal 6. 2. 1584 Hugonovi z Schönburgu za pouhých 2 000 zl.

Z celého rodu Ölsniců v Saském Krušnohoří zůstaly potom pouze dvě rodiny:

1. 9 dětí Georga Ernsta na Irfersgrünu, vrchního forstmistra kurf. saského (+ 1625) s manželkou Agnes von Meisch (+ 1618) a to: Georg Christof * 1586, Wilhelm Ernst * 1588, Jost Heinrich * 1590, Joachim Friedr. * 1592, Agnes * 1597, Anna * 1660, Johann Georg * 1603, Sophia * 1607, Sebastian Hellibrand * 1608
2. 9 dětí Siegmunda Wilhelma držícího polovinu statku Ölsnitz do r. 1584, poté seděním na Tragart a Zöbiger (+ 1626) s manželkami Veronikou v. Kannewurf (+ 1620) a Sybillou v. Kötzschau (* 1598 v Merseburgu, + 1666 v Drážďanech): nejstarší Christof padl ve stavovském vojsku 8. 11. 1620 na Bílé hoře, Sibylla, Friedrich Wilhelm * 1604, Barbara Maria, Sigismund Wilhelm * 1608, Katarina, Sidonie, Veronika a Margita.

Z mužských potomků prvé rodiny umírá 22. 11. 1670 v Lipsku jako poslední Ernst Wilhelm, syn Joachyma Friedricha, z mužských potomků druhé rodiny je to Hans Karl, který zemřel před r. 1672 jako poslední pozůstalý a nezletilý syn Friedricha Wilhelma a Anny Justiny Wehinové na Altenlengbachu a Weisskirchen u Vídně. Jím končí třistaletá historie rodu na druhé straně českých hranic.

Poznámka:

Prameny a literatura jsou uvedeny v prvé části této studie v GH - Listech č. 15/1971 na str. 24, nové prameny jsou uvedeny v textu.

Poznámka: Obsírný soupis nejstarší genealogické literatury až do prvé čtvrtiny 19. století uvádí na str. 1-45 Johann Christian von Hellbach: ADELS-LEXIKON, svazek 1-2, vydáno v Ilmenau 1825. V přír. knihovně Stát. ústř. archivu v Praze sign. Pd 11/1-2.

SOBOTECKÝ DĚKAN - POETA LAUREATUS JAN IGNÁC ŠUMA Z VLASTISLAVĚ

Vladimír Ruda · Ladislav Olbrich

V předsíni soboteckého kostela sv. Maří Magdaleny je do stěny zasazena náhrobní deska soboteckého děkana J. I. Šuma z Vlastislavě, který zde byl pochován 16. května roku 1708. Šuma patří mezi české barokní básníky, kteří skládali básně v jazyce latinském. Minulost tohoto básníka je poněkud zastřena. Nevíme ani, kdy se narodil, bylo to v Sobotce kolem roku 1650. Jeho matkou byla Dorota Šumová a otcem byl sobotecký měšťan Václav Šuma, který řadu let zastával funkci hraběcího rychtáře v Sobotce. Jeho švagr Procházka byl úředníkem hraběte Černína a dosáhl dokonce nejvyšší hodnosti - stal se ředitelem všech černínských panství. Jan Ignác byl patrně prvorozený, měl ještě bratra Václava a tři sestry: Veroniku, Kateřinu a Dorotu.

Prvního vzdělání dosáhl Šuma na škole v Sobotce a potom asi ve věku deseti let šel studovat patrně do Prahy. Byl ubytován a stravován v konviktu sv. Bartoloměje na St. Městě v Praze jako alumnus nadace pánů Martiniců ze Smečna. Studoval velmi rychle. Dne 9. května 1669 byl promován na filosofické fakultě a ihned začal studovat teologii. Dne 11. června 1672 obdržel nižší svěcení a 23. prosince 1673 ho pražský arcibiskup vysvětil na kněze.

V roce 1677 nastoupil na místo děkana do Rakovníka, kde měl pověst váženého a bojovného kněze. Své sestry provdal v tomto městě za přední rakovnické měšťany Rošera, Krause a Libertina. Levý přináší v "Dějínách král. města Rakovníka" mnoho zpráv o jeho životě. Za morové epidemie v roce 1680 vážně onemocněl, ale uzdravil se. Roku 1689 odešel dosavadní sobotecký děkan Adam Ignác Mladota ze Solopisk za kanovníka ke sv. Vítu do Prahy a v téže době uprázdnilo se místo plzeňského arciděkana. Plzeňští měšťané měli o Šumu zájem, ale ten odešel raději do Sobotky, protože příjmy soboteckého děkana byly vyšší než plzeňského arciděkana. Sobotecký děkan spravoval tehdy téměř všechny farnosti na kosteckém panství hraběte Černína. V Sobotce působil do května roku 1708, kdy onemocněl, 10. května sepsal závět, ve které také odkázal velkou částku soboteckým chudým, „aby si mohli aspoň o svátcích koupit kousek masa". To svědčí o velké bídě venkovské chudiny v této době. Byl pochován 16. května 1708 v chrámové předsíni a jeho hrob zakryt náhrobním kamenem s dlouhým nápisem a erbem, které již jsou dnes k nerozeznání. Za dlouhá léta byly ošlapány.

J. I. Šuma skládal básně již za studii. V rukopisném oddělení Státní knihovny ČSR v Praze je uloženo celkem jedenáct sbírek básní, které byly vydány tiskem v letech 1673 - 1707. Na titulu druhé knížky, která vyšla roku 1684, je poprvé uveden jeho titul "poeta laureatus" a uveden predikát "de Wlastislaw". Od této doby asi také užíval erbu, který si dal vyryt na pečetní prsten a který zdobil také jeho náhrobek.

Poznámka: Připojujeme se k žádosti autorů o pomoc z řad čtenářů GH-Listů v otázce zjištění tří genealogicko-heraldických nejasností:

- 1) Zjistit datum narození J. I. Šuma. Koncem třicetileté války asi Sobotka matriky ještě neměla, nebo se nezachovaly. V úvahe přichází doba kolem roku 1650.
- 2) Kdy a za jakých okolností a od koho byl Šuma jmenován "poeta laureatus". Právo udílet tento titul měl jen císař a jím jmenování falckrabí.
- 3) Kdy a od koho dostal právo nosit erb a jak tento erb vypadal. Jedná se patrně o palatinát, neboť udělení erbu souvisí nejspíše s udělením titulu "poeta laureatus".

Každá upozornění nebo rada, které napíšete Genealogické a heraldické Společnosti v Praze, Holečkova 7 nebo přímo do Okresního archivu v Liberci, Moskevská 23 budou vděčně přijaty.

ZPRÁVY VÝBORU GHSP

Podzimní autobusové zájezdy GHSP byly ve znamení památky Albrechta z Valdštejna a české heraldiky. Zájezd do Českého ráje dne 21. září 1974 byl pokračováním valdštejnského cyklu, zahájeného v loňském roce, a prvním zastavením na něm bylo Mnichovo Hradiště. Po návštěvě valdštejnského zámku a po shlédnutí kaple sv. Anny v jeho sousedství, která je místem posledního odpočinku Albrechta z Valdštejna, odjeli účastníci zájezdu do Pelešan u Turnova,

aby vystoupili na hrad Valdštejn a prohlédli si zříceniny této kolébky valdštejnského rodu ze druhé poloviny 13. stol. na třech pískovcových skálních sloupech. Odtud pokračovala trasa zájezdu do Turnova, kde po obědě byla navštívena nově vybudovaná sín při místním muzeu, v níž je instalováno monumentální plátno Pobití Sasíků pod Hrubou Skalou od Mikuláše Alše a jeho spolupracovníků. V závěru zájezdu byla na přání účastníků uskutečněna prohlídka hradu Kosti, na nějž vedla cesta přes Hrubou Skalou. Poslední zastávkou na zpáteční cestě do Prahy byl Přešov nad Labem, kde už za večerního soumraku bylo možné alespoň se projít místním polabským skanzenem, soustavně tu budovaným poděbradským oblastním muzeem.

Obvyklý podzemní zájezd na rozloučenou se zájezduovou sezónou do okolí Prahy byl uskutečněn 5. října a byl určen pro návštěvu výstavy Heraldické léto 1974 v Jílovém u Prahy, na níž vystavili své práce Ing. Václav Štěch, Zdirad Čech a Emil Konopásek. K tomuto stěžejnímu bodu byla přikomponována prohlídka pozdně románské rotundy v Týnci nad Sázavou při hranolové obytné věži někdejšího hradu, jehož základy byly tu nedávno objeveny. Milým překvapením bylo pro účastníky zájezdu v areálu hradu umístění muzeum týnecké kameniny, která byla v Týnci n./Sáz. vyráběna ve druhé polovině 18. a v 1. polovině 19. stol. v manufaktuře majitelů konopištského panství a která dodnes uchvacuje svým jemným, anglické vzory napodobujícím dekorem. Ve 14 hodin byli již členové GHSP očekáváni na Konopišti k prohlídce zámku, po níž jako doplněk k ní následovala prohlídka vnějšku i vnitřku kaple sv. Jakuba na Chvojně ze 2. poloviny 13. stol., do níž soustřeďoval Ferdinand d'Este umělecké památky z rekouských zemí s úmyslem učinit ji místem svého posledního odpočinku. Odtud vrátil se již zájezd po dálnici do Prahy.

Dne 16. září 1974 byly obnoveny pravidelné schůzky heraldiků - členů GHSP a jimi přivedených hostů. V úvodní části uvítal přítomné předseda GHSP Dr. V. J. Sedlák, který ve svém proslulu vzpomněl dřívějších schůzek heraldiků v restauraci "U prince" v Praze na Malém náměstí a jejich zániku po přesídlení do restaurace "Na Šumavě" ve Štěpánské ulici, kde už nebylo možné mít zvláštní pondělí pro schůzky genealogů a zvláštní pro heraldiky. Po krátké diskusi bylo pak usneseno, že se budou tyto obnovené schůzky konat pravidelně každé první a třetí pondělí v měsíci v 17 hodin v klubovně GHSP v Praze 5, Holečkova ul. č. 7 (vchod dvorem). Následující velmi živá debata o různých otázkách a potřebách české heraldiky vyústila nakonec v závěru, že je třeba, aby byla na diskusních heraldických podvečerech vyvíjena činnost

- a) všeobecně poučná pro začátečníky a pro veřejnost,
- b) studijní tvůrčí v otázkách teoretických i výtvarných,
- c) studijní v užším kruhu v podobě týmové práce na dílech úkolech,
- d) vydavatelská pro publikování přednášek i odborných prací.

Z LITERATURY

Alfons Nečásek v článku Staleté rody v Podkrkonoší (Lidová demokracie 9. 5. 1974) popisuje starobylé rody Kramářů, Patočků, Mařátků, Řonů, Vodsedálků, Ďoubalíků a Nečásků, usedlé ve Vysokém nad Jizerou. Osudy posledně jmenovaného rodu sleduje od roku 1695, kdy začínají vysocké matriky.

Jan Smetana uveřejnil ve Sborníku archivních prací, roč. 23/1973, s. 215-285 Soupis vyprávěcích pramenů dějepisných vzniklých v Litomeřickém kraji do r. 1835. Soupis je přílohou k práci vyšlé v SAP 22, 1972, v níž byl rozbor, charakteristika a hodnocení vyprávěcích pramenů. Soupis obsahuje stručný popis 419 jednotek ze 140 lokalit, udává původní označení pramene, autora (případně i jeho společenské postavení) a uložení pramene. Nejstarší kronikářské záznamy o obcích jsou zachyceny ve farních matrikách. Pro rodopisce jsou velmi zajímavé soukromé pamětní zápisy nebo rodné kroniky (z této oblasti zvláště cenné kroniky sklářských a jiných podnikatelských rodin) týkající se těchto příjmení: Anesorg, Hecko (Hecke), Kreibich (Kreybich), Preisler (Preysler), Rautenstrauch, Rischel, Salhausen, Vatter, Zincko a další.

V této souvislosti je zajímavý odkaz na knihu E. Schebek: Böhmens Glasindustrie und Glashandel, Praha 1878, jistě nepostradatelné pro rodopisce sklářských rodu.

V článku Nezapomenutelné Lidice píše v č. 23/1974 Naši rodiny prof. Dr. Václav Bartuněk, že má výpisky z lidické pamětní knihy a lidické matriky, které byly zničeny při barbarské likvidaci Lidic 10. 6. 1942. Nejstarší lidická matrika pocházela z roku 1662 a obsahovala souvislé křestní zápisy do roku 1698. Zápisy se týkaly obcí Lidic, Buštěhradu, Bělok, Vřetovic, Stelčevse, Makotřas, Dříně, Brandýska, Újezda a Cvrkyně. Její zničení znamená těžkou ztrátu.

tu. Lidice měly také poměrně vzácnou farní pamětní knihu z roku 1732. Jinak byly na základě státního nařízení pamětní knihy psány až od r. 1836. Farář Antonín Vacek založil v Lidicích pamětnici o sto let dříve a zapisoval do ní svědomitě zajímavosti ze širokého okolí.

V. M. Polynin: Co dědíme po rodičích. Praha, Orbis 1974, 373 s., 19,- Kčs.

ifm

Původní název této pozoruhodné publikace je Otec, matka a já, žili v této triádě jde o základní genealogickou filiaci, s níž se rodopisec ve své práci nejčastěji shledává. Ovšem, hlavními činiteli v této knize jsou vztahy biologických faktorů, dědičnost a proměnlivost, nerozlučné vlastnosti všech živých tvorů, faktické znaky života. Jde o procesy dědičné posloupnosti živých forem v řetězci pokolení i jejich evoluční přeměny. Kniha tyto problémy líčí v širokém biologickém rámci podle koncepcí současného stavu vědy, při lidských vztazích tak, aby péče o zdraví rodu nebyla v rozporu se zdravím jedince. Tyto dědičné podklady rodu se řídí určitými zákony, jejichž znalost a aplikace pro život jsou nesporně potřebné. Jde tedy o genetiku, mladou vědu o dědičnosti, jejíž zrod se datuje na rozhraní minulého a současného století, vědu o změnách postihujících živé tvory se základní otázkou, co dědíme po rodičích a svých předcích. Autor na tuto otázku odpovídá zasvěcenými a závažnými informacemi, vysvětluje, proč se např. některé děti podobají rodičům a jiné nikoli, proč se rodí dítě toho či druhého pohlaví, luští otázku vrozených a získaných vloh, ale dotýká se i působení radiace na lidské zdraví, výzkumu rakoviny z genetického hlediska, prostě jsou tu sneseny znalosti a otázky, které nezajímají jen odborníky, ale každého z nás, neboť vedou především k poznání rozdílnosti mezi lidmi, odhadování vlastních schopností a možností uplatnit se ve společnosti.

Kniha je psána poučnou a současně zábavnou formou a rodopisec může pomoci nejen při objasňování některých dosud těžko vysvětlitelných vztahů mezi předky v pokrevních i příbuzenských liniích, ale navíc alespoň se zamyslet nad současným stavem a možným vývojem potomstva.

vP

Alfred Duggan: Křižácké výpravy. Praha, Orbis 1973, 214 s., il. 18,- Kčs.

Nemáme mnoho knih, které by postihovaly obecné příčiny, průběh a následky křižáckých výprav, přičemž jejich dialektické složitosti i rozpornosti. Překlad Dugganova knihy, která vyšla r. 1969 v Londýně, přichází proto velmi vhod. Je to kniha věcná, dokumentární, bez romantizující glorioly a především se dobře čte. Seznamuje čtenáře o impulzech pro tyto výpravy, o průběhu v rozmezí dvou století, až k zániku křižácké moci pádem poslední pevnosti Akkry roku 1291.

Analyticky rozebírá hlavní rysy jednotlivých křižáckých výprav, hodnotí úlohu a činnost křižáckých osobností, často i dosud málo známými údaji o jejich životě. Čtenář se tu dozvídá o dobových konceptních plánech, o fortifikačních systémech a klíčových strategických bodech, bojových útočných i obranných prostředcích armád jak křižáckých, tak muslimů. Boj býval často vystřídáván kratšími přestávkami, při nichž muslimští emirové a křesťanští velmoži spolustovali, vyjžděli na lovy, evropské rytířstvo tu např. poznalo řecký oheň, holubí poštu, dekorace, symboly, tak, že často, zvláště u tzv. baronů půdy, docházelo k plnému osvojení si orientálního způsobu života.

Heraldiky budou zajímat pasáže 12. kapitoly, kde autor se dotýká součástí výstroje a výbroje křižáckých, účelnosti i rozporů, štítů a sfragistika jistě zaujme zobrazení pečeti křižáckých králů. Kniha je dobrým zdrojem poznání tehdejšího dění i atmosféry doby, škoda jen, že autor nevedl prameny, z nichž čerpal a také více nerozvedl v závěrech následky a výsledky křižáckých pro postižené země, ale i pro ostatní feudální Evropu. Neubrání se přece jenom také idealizaci některých vůdčích osobností. Proto předmluva dr. Jiřího Hruše a jeho odborná revize knihy je zde zcela na místě.

vP

Slavík, Bedřich, Dr.: "U Suchardů" Nakladatelství "Kruh" v Hradci Králové 1973. Vázáno. 189 s., rodokmen, hojnost vyobrazení. Kčs 47,-.

Autor sleduje od poloviny 18. století všechny generace rodiny, jež dala našemu národu nadané sochaře, řezbáře, restaurátory zámků a chrámů a výtvarníky vůbec. Snoubením s uměleckým rodem B o u d u vzniká tu zajímavá rodová spojitost. Obvyklé příjmení Sucharda, Suchý, Suchan a pod. mohlo vzniknouti jako přezdívká pro člověka suchého, t. j. hubeného. Takové přezdívký vznikaly v 16. století, a stávala se z nich mnohdy příjmení. Jest škodou, že autor nezašel hlouběji do 16. a 17. století. Pozemkové knihy, farní matriky a berní rula by mu vydaly další zprávy. Oblíbená pražská divadelní umělkyně z počátku tohoto století byla Mařenka Zieglerová, a nikoliv Zieglerová.

vG

JANÁČEK, Josef - LOUDA, Jiří: České erby. - Praha, Albatros 1974. 222 s. Jak už jméno nakladatele ukazuje, jde o knížku pro poučení dospívající mládeže i širší veřejnosti. K tomu účelu vybrali autoři stovku erbu v Čechách a na Moravě žijících šlechtických rodin, jednak erby rodin, které se největší měrou zapaly do českých dějin, jednak erby heraldicky nejzajímavější. Pro barevnou kresbu erbu byl zvolen zřejmě z důvodu výtvarné jednoty knížky neutrální stereotyp, obměňovaný jen kolčí nebo turnajskou přílbicí a jinou kresbou fařnochů podle toho, pro kterou dobu byl erb kreslen. Každý erb je doprovázen vysvětlujícím popisem (nikoliv blasonem) a na protilehlé straně stručnými nejdůležitějšími údaji z dějin rodu a o jeho účastenství v českém politickém dění. Autoři se nevyhýbají ani uvádění erbovních pověstí, takže vzniká líbivá knížka, která není bez užitku ani pro odborníka z toho důvodu, že ne všechny erby možno udržet v paměti i se všemi jejich detaily.

VJ.S.

KNIHY DOŠLÉ GHSP

Matriky Severomoravského kraje. Místní rejstřík. Zpracovali Jitka Kalistová, prom. hist. a PhDr. Miroslav Klos. - Ostrava, Severomoravský KNV - Opava, Státní archiv 1969. 890 s. (v dvou dílech), rozmnoženo. - Vytisťeno jako neprodejná služební pomůcka národních výborů.

Podle titulu mohlo by se zdát, že je tato kniha popisem matrik, vzešlých na území dnešního Severomoravského kraje. Ve skutečnosti jde tu o soupis matrik všech církví, uložených ve Státním archivu v Opavě a jeho pobočce Státním archivu v Olomouci, přičemž všechny tyto matriky nepocházejí jen z území Severomoravského kraje a po stránce provenienční překračují značně ze zřejmých historických důvodů jeho hranice. Tak z kraje Jihomoravského je tu řada míst a východní části okresů Kroměříž a Gottwaldov, správou kdysi patřících do okresního hejmanství Holešov (v případě okresu Gottwaldov jde tu vesměs o matriky evangelických církví), a kromě toho v okrese Kroměříž několik míst na severu, které patřily do historických matričních obvodů se sídly v Chropyni a Hulíně. Z kraje Jihomoravského jsou také ve StAr Olomouc uloženy všechny matriky z okresu Prostějov, který má zcela přirozený spád k nedaleké Olomouci a nikoliv ke vzdálenému Brnu. Kuriosem jsou matriky evangelické církve a. v. v Brně, protože tato patřila do matričního obvodu Hodslavice na Kroměřížsku. Do Východočeského kraje zasahuje provenienční oblast severomoravská v okresech Ústí n./Orl. a Svitavy. Z prvního okresu jsou ve StAr Olomouc matriky z míst, jež patřily do země Moravsko-Slezské, a z okresu Svitavy matriky z Moravsko-Třebovska. Navíc jsou ve StAr Opava ještě matriky z obcí dnes již na území Polské lidové republiky. Co se týče zpracování materiálu, tu po krátkém úvodu o matriční agendě jednotlivých církví na Severní Moravě a ve Slezsku následuje v knize soupis matrik ve čtyřech skupinách (Matriky obcí Severomoravského kraje, Matriky obcí Jihomoravského kraje, Matriky moravských obcí, náležejících dosud k Východočeskému kraji, Matriky obcí z území PLR a v každé skupině abecedně podle míst. Tu při tomto abecedním řazení každý badatel ocení, že jsou v tomto abecedním pořádku uváděny také původní názvy míst před jejich přejmenováním s odkazem na nové jméno. U každého místního hesla je uváděn dnešní okres a matriční obvod a dále následuje soupis rodných, oddačích a úmrtních matrik v seskupení podle církvi vždy s udáním z kterých let, místa nynějšího uložení a dřívějšího matričního obvodu. Třeba si jen přát, aby takový soupis jedinečné hodnoty byl také vydán v ostatních krajích.

VJ.S.

Archiv města Boskovic. Katalog - Inventář. 1463 - 1945 (1953). (Sest.) Jan Skutil - Lubomír Chalupa. - Blansko, ONV Blansko pro okresní archiv v Blansku 1973. 60 s. - Cena 25,- Kčs.

Předmětný sešit formátu A4 není pouhým inventářem městského archivu boskovického. V úvodu podává okresní archivář Dr. Jan Skutil nejdůležitější data z dějin města Boskovic, nástin vývoje jejich obecní a městské správy se seznamem purkmistrů a členů rady v letech 1491 - 1782, vývoj a dějiny archivního fondu Boskovic, jeho charakteristiku a způsob uspořádání, jakož i stručný rozbor jeho obsahu a v závěru literaturu o Boskovicích. Následující inventář boskovického fondu vykazuje originály listin z let 1463 až 1793, městské knihy od r. 1484 a spisy alespoň v jednotlivinách od r. 1583. Městské hospodaření možno sledovat od poloviny 18. stol. Celkem tedy představuje jeden z předních městských archivů na Moravě, a průvodcem k němu jsou i věcný, jmený a místní rejstřík, připojené na konci tohoto odborně zpracovaného soupisu vysoké úrovně.

VJ.S.

Sborník Okresního vlastivědného musea v Blansku. (Roč.) 4 - 1972. Odp. red. Vratislav Grolich, prom. fil. - Blansko, Museum (1974). 113, (2) s. - Cena Kčs 22,- .

Přísně regionální sborník přináší především studie z problematiky moravského krasu, některé práce archeologické a příspěvky z regionálního bádání a etnografie Blanenska. Regionálně genealogické badatele zaujmou příspěvky Rostislava Vermouzka, Zmizelá ves Starý Rašov, Dagmar Šaurové, Po stopách zaniklých řemesel (o výrobě kolomazi) a Věry Bednářové, Zamyšlení nad královniczkami. Důležitým článkem pro heraldiky je pojednání Františka Adámka, Archeologický příspěvek k dějinám hradu Blanska. Autor tu referuje o nálezu výtvarně dokonalého kachlu s erbem pánů z Kravař asi ze dvacátých let XV. stol. VJS.

Vlastivědná ročenka Okresního archivu Blansko 1973, Red. PhDr. Jan Skutil CSc. - Blansko, ONV Blansko pro Okresní archiv v Blansku 1973. 120 s. + obálka. Cena Kčs 25,-.

Tento nejnovější ročník vlastivědné ročenky OAr v Blansku se podstatně vynkl z úzkého regionálního rámce, když vedle souboru glos Jana Skutila "Ze zemí našich přátel" přinesl i některé další příspěvky všeobecné důležitosti nejen historické, ale také literární historické (k životopisům Ovidia, G. Pilegra Moravského, J. V. Myslbeka, J. A. Komenského, K. J. Erbena, Arne Nováka a dalších). Nejdůležitějším článkem pro genealogy všeobecného významu je článek Jana Skutila, Stručný přehled vývoje české onomastiky, který je komentovanou bibliografií dosud vykonané práce na výzkumu vzniku místních jmen se zvláštním zřetelem na Moravu. Od téhož autora je referát "Poznaňský archiv", který pojednává o jednom z fondů tohoto archivu, bratrském archivu lešenském, s přednostními výpisky moravik tu se nacházejících. Protiváhou k tomuto článku je další Skutilův článek "Z moravských polonik", který naopak zpracovává polonika v materiálech Státního archivu v Brně. Z ostatních článků Dra Skutila nutno ještě připomenout alespoň "Paralelu dvou postav kronikářského literárního díla Aloise Jiráska", v níž píše o Františku Vavákovi a Janu Jeníkovi z Bratřic. Všeobecnou platnost mají také "Poznámký Františka Cécavy ke Kronice potomků lomnických pánů", v nichž autor ještě doplňuje tuto svou dřívější práci, vyšlou r. 1968 v Lomnici. Jako v každém ročníku ročenky OAr v Blansku, tak i tu je vzpomínáno některých osobních jubileí (K 75. narozeninám Dr. I. Honla, In memoriam Dr. K. Tihelky, CSc.). V závěru ročenky je vydán prací Ivana Štarhy a Jana Skutila zlomek letovické knihy právních naučení z let 1581 až 1613, který obsahuje množství rodopisného materiálu. VJS.

Vlastivědná ročenka Okresního archivu Blansko. Red. PhDr. Jan Skutil, CSc. - Blansko. Odbor pro vnitřní věci ONV Blansko pro okresní archiv Blansko 1974. 120 s. a obal. Nejpodstatnější částí nejnovějšího ročníku této ročenky je pokračování edice letovické knihy naučení z loňského ročníku prací Ivana Štarhy a Jana Skutila. Ze zpráv jsou tu podstatně příspěvky širšího významu k jubileu archivního zákona, Počátky vývoje moravské vlastivědy v 16. stol. a K rozvoji genealogie a heraldiky. Ostatní příspěvky se týkají dějin regionu a jeho průmyslové výroby a literárních dějin Moravy a Čech. VJS.

PÁTRÁ SE PO . . . .

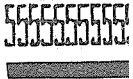
Hledám v ČSR ke studiu "Vierteljahrschrift für Wappen- Siegel- und Familienkunde". O zpravu prosí Dr. Václav Elznic, 140 00 Praha 4, Na Květnici 25.

Hledám badatele, znalého panství ZÁSMUCKÉHO a KONOPIŠTĚ. Podle ústního podání byl ze Zásmuk vypovězen majitel, nebo syn majitele, narozený údajně na Konopišti. Další dvě generace tohoto vypovězeného majitele se prý ztratily při požáru fary a upadly do poddanství. Předpokládám, že se jedná o bělohorské období nebo dříve, v literatuře jsem však nic nenalezl. Prosím o každou informaci. Za hodnověrnou zpravu po předchozí domluvě nabízím odměnu. Ing. Zdenko Zdeněk, Zápotockého tř. 3106, 272 01 Kladno - Sítňá.

Norbert LERNET, *1717 v Pardubicích. V letech 1756 - 1773 jeho životopis znám. Byl kostelníkem, pak solním prefektem v Sobotce, pak direktorem na Rychemburku. Kam potom odešel a kde zemřel? Hledám také původ a místo sňatku 1. manželky Marie Anny př. r. 1756 a 3. manželky také Marie Anny místo sňatku kol. r. 1764. Návaznost na pozdějšího hradeckého městs. úředníka Frant. Lernetu je pochybná! O sdělení žádá Ing. Viktor Gentner, 140 00 Praha 4, Pod vilami 13.

Jan Prokop GÖNTNER, *1735, hosp. úředník v Luštěnicích na Schertzerově panství. Kamí odešel a kde zemřel po 1. 4. 1774? Hledám také původ jeho manželky Dorotey a jejich sňatek př. r. 1765. O sdělení žádá Ing. Viktor Gentner, 140 00 Praha 4, Pod vilami 13.

Hledám datum a místo úmrtí olomouckého malíře Josefa Františka PILZE (PILTZE), který zemřel těsně po 27. 4. 1794, nejpozději do roku 1800. Mláček Leoš, Zákřejsova 4, PŠČ 702 00 Ostrava 1.

GH-LISTY

**Genealogické a heraldické společnosti v Praze.
Vydává ve volných lhůtách pro vnitřní potřebu
svých členů Genealogická a heraldická společnost v Praze,
150 00 Praha 5, Holečkova 7.**

Bezplatný odběr vázán na zaplacení ročního členského příspěvku.